

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 10 lutego 2025 r.

WRPS-VI.431.2.51.2024.KO

Pani

Xxxxxx Xxxxx

p.o. Kierownika

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Iłowie

ul. Płocka 2

96-520 Iłów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² i na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych³ oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych na rok 2024 kontrolerzy Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącego zespołu kontrolującego oraz XXXX XXXXXXXXXXX – starszy inspektor, posiadający upoważnienia Wojewody Mazowieckiego, przeprowadzili w dniach od 6 do 21 listopada 2024 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Iłowie.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczenia rodzicielskiego.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 6 listopada 2024 r.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190)

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 323)

³ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.) zwana dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych lub ustawą

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Wojewoda Mazowiecki ocenił pozytywnie, pomimo nieprawidłowości organizację zadania oraz ustalanie uprawnień do świadczenia rodzicielskiego, natomiast pozytywnie postępowanie w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

I. Organizacja zadania

Poinformowała Pani pisemnie, że w okresie objętym kontrolą Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Iłowie kierowała pani XXXXXXXX XXXXXXXXXXXX zatrudniona na stanowisku kierownika jednostki do 31.01.2023 r. Następnie Wójt Gminy Iłów powierzył Pani od 1.02.2023 r. pełnienie obowiązków kierownika jednostki⁴.

Za obsługę finansowo-księgową jednostki odpowiadała pani XXXXXXXX XXXXXXXX – księgowa do 31.01.2023 r. oraz pani XXXXXXXX XXXXXXXX – księgowa w okresie od 16.01.2023 r. do 31.03.2023 r. Od 1.04.2023 r. na mocy uchwały Rady Gminy Iłów⁵ obsługę finansowo-księgową prowadzi Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Jednostek Budżetowych.

W regulaminie organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie⁶ określono strukturę organizacyjną ośrodka i zasady podziału zadań pracowników jednostki. W § 6 pkt 4 regulaminu wskazano, że do wykonywania (...) zadań zleconych tworzy się stanowisko referenta ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, a w § 11 określono realizowane na tym stanowisku zadania wynikające m.in. z ustawy o świadczeniach rodzinnych. W ten sposób spełniono wymóg określony w art. 20 ust. 4 ustawy.

Według sporządzonego na potrzeby kontroli wykazu pracowników GOPS w Iłowie w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 6 listopada 2024 r. zadania wynikające z ustawy⁷ realizowali następujący pracownicy:

- pani XXXXXXXX XXXXXXXXXXXX – kierownik GOPS w Iłowie do 31.01.2023 r.,

⁴ Zarządzenie nr XXXXXXX Wójta Gminy Iłów z dnia XX XXXXXXXX XXXX r. w sprawie powierzenia obowiązków Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie

⁵ Uchwała nr XXX/XXXX/XXXX Rady Gminy Iłów z dnia XX XXXXXXXX XXXX r. w sprawie zmiany uchwały nr XXX/XX/XXXX Rady Gminy Iłów z dnia XXXXXXXXXXXX w sprawie organizacji wspólnej obsługi przez Urząd Gminy Iłów (XX)

⁶ Zarządzenie Nr XX/XXXX Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie z dnia XX XXXXXXXX XXXX r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie, a także zarządzenia Nr X/XXXX i Nr X/XXXX Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie w sprawie: wprowadzenia zmian w Regulaminie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie

⁷ Załącznik nr 1 - XXXX.XXXX.X.XXXX z X.XX.XXXX r. – Wykaz pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie realizujących zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych (...) w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli tj. do 6 listopada 2024 r.

- pani XXXXXX XXXXX – od 1.02.2023 r. p.o. kierownika GOPS, wcześniej starszy specjalista pracy socjalnej,
- pani XXXXXX XXXXXX – podinspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- pani XXXXXXXXX XXXXX – specjalista pracy socjalnej,
- pani XXXXX XXXXXXXX – specjalista pracy socjalnej,
- pani XXXXXXXX XXXXXX – specjalista pracy socjalnej,
- pani XXXXXXXXXXXX XXXXXXXX – pracownik socjalny,
- pani XXXXXX XXXXXXXX – pracownik obsługi biurowej.

Wszyscy wymienieni przez Panią pracownicy ośrodka posiadali upoważnienia do realizacji zadań wynikających z ustawy wydane przez organ właściwy – Wójta Gminy Iłów.

Pani XXXXXXXX XXXXXXXXXXXX była upoważniona:

- do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych,⁸
- do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych.⁹

Pani kierownik otrzymała upoważnienia:

- do prowadzenia postępowań w sprawach (...) ustawy o świadczeniach rodzinnych (...),¹⁰
- do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych.¹¹

Pani XXXXXX XXXXXX udzielono upoważnień:

- do prowadzenia postępowań w sprawach (...) ustawy o świadczeniach rodzinnych (...),¹²
- do prowadzenia postępowania oraz do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,¹³
- do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych na zasadach określonych w art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.¹⁴

Panie XXXXXXXXX XXXXX, XXXXX XXXXXXXX i XXXXXXXX XXXXXXXX otrzymały upoważnienia:

⁸ Zarządzenie nr xx Wójta Gminy Iłów z dnia xx xxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie

⁹ Zarządzenie Nr xx/xxxx Wójta Gminy Iłów z dnia xx xxxx xxxx r. w sprawie udzielenia upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych

¹⁰ Zarządzenie Nr xx/xxxx Wójta Gminy Iłów z dnia x xxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie (...)

¹¹ Zarządzenie Nr xx/xxxx Wójta Gminy Iłów z x xxxxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie (...)

¹² Zarządzenie Nr xx/xxxx Wójta Gminy Iłów z dnia x xxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie (...)

¹³ Zarządzenie Nr xx Wójta Gminy Iłów z dnia xx xxxxxxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowania oraz do wydawania decyzji administracyjnych (...)

¹⁴ Zarządzenie Nr xx/xxxx Wójta Gminy Iłów z x xxxxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie (...)

- do prowadzenia postępowań w sprawach (...) ustawy o świadczeniach rodzinnych (...),¹⁵
- do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych na zasadach określonych w art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada o świadczeniach rodzinnych.¹⁶

Pani XXXXXXXXXXX XXXXXXX na mocy dwóch dokumentów była upoważniona:

- do prowadzenia postępowania w zakresie ustawy z dnia 28 listopada 2002 roku o świadczeniach rodzinnych,¹⁷
- do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych na zasadach określonych w art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada o świadczeniach rodzinnych.¹⁸

Pani XXXXXXX XXXXXXX udzielono upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych na zasadach określonych w art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada o świadczeniach rodzinnych.¹⁹

Zarządzenia, w których organ właściwy – Wójt Gminy Iłów udzielał upoważnień zawierają następujące uchybienia i nieprawidłowości:

- w zarządzeniu Nr xx z xxxx r. Wójta Gminy Iłów z dnia xx xxxx xxxx r. udzielając upoważnienia kierownikowi GOPS w Iłowie nie wskazano w podstawie prawnej art. 20 ust. 3 ustawy i nie wymieniono z imienia i nazwiska osoby upoważnionej, a wyłącznie stanowisko,
- nie uchylano uprzednio wydanych upoważnień udzielając kolejnego upoważnienia, co w efekcie doprowadziło do sytuacji, że w obiegu prawnym znajduje się kilka upoważnień dla tego samego pracownika,
- w zarządzeniu Nr xx/xxxx Wójta Gminy Iłów z dnia x xxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie udzielono upoważnienia grupie osób tj. pracownikom GOPS w Iłowie, nie wskazując jednocześnie imienia i nazwiska osób upoważnionych,
- w zarządzeniach Wójta Gminy Iłów Nr xx z xx xxxx xxxx r., Nr xx/xxxx z xx xxxx xxxx r., Nr xx/xxxx z x xxxx xxxx r. oraz Nr xx/xxxx z x xxxxxxx xxxx r. w podstawie prawnej przywołano art. 30 ust. 1 lub ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,

¹⁵ Zarządzenie Nr xx/xxxx Wójta Gminy Iłów z dnia x xxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie (...)

¹⁶ Zarządzenie Nr xx/xxxx Wójta Gminy Iłów z x xxxxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie (...)

¹⁷ Zarządzenie Nr xx/xxxx Wójta Gminy Iłów z dnia x xxxxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie (...)

¹⁸ Zarządzenie Nr xx/xxxx Wójta Gminy Iłów z x xxxxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie (...)

¹⁹ Zarządzenie Nr xx/xxxx Wójta Gminy Iłów z x xxxxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie (...)

które to przepisy nie mają zastosowania do udzielania upoważnień do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych,

- w zarządzeniach Wójta Gminy Iłów Nr xx/xxxx z x xxxx xxxx r., Nr xx/xxxx z x xxxxx xxxx r. oraz Nr xx z xx xxxxxxxxx xxxx r. w podstawie prawnej przywołano art. 268a k.p.a, który to przepis z powodu uregulowań zawartych w art. 20 ust. 3 i art. 32 ust. 2 ustawy nie ma zastosowania w zakresie udzielania upoważnień,
- we wszystkich przypadkach treść udzielonych upoważnień nie uwzględnia określonego w art. 20 ust. 3 ustawy brzmienia zakresu upoważnienia.

Pismem z 1 czerwca 2022 r. znak: WPS-VI.9421.2.6.2022 Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie przypomniał wszystkim gminom z terenu woj. mazowieckiego o konieczności posiadania upoważnień do realizacji m.in. świadczeń rodzinnych, wskazując prawidłową ich podstawę prawną i treść oraz zobowiązując do weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień w zakresie wskazanym w piśmie. Do dnia kontroli nie podjęto żadnych działań mających na celu wyeliminowanie wadliwych upoważnień. Również w upoważnieniach udzielanych w 2023 r. nie zastosowano się do wytycznych MUW, co spowodowało, że upoważnienia te są nieprawidłowe.

Udzielenie upoważnienia do realizacji kontrolowanych zadań wszystkim pracownikom kontrolowanej jednostki może powodować nieprawidłowości w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, a także doprowadzić do naruszenia norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach ustawy o pomocy społecznej. Powyższe jest niezgodne z art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ponadto udzielając upoważnienia „pracownikom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie” doprowadzono do sytuacji, że kontrolowane zadanie może realizować każda osoba zatrudniona w jednostce kontrolowanej, również kadra niezwiązana z zadaniami merytorycznymi. Upoważnienia powinny być udzielane imiennie, a także wyłącznie pracownikom, którym powierzono realizację świadczeń rodzinnych. Z przedstawionych zakresów obowiązków pracowników, których wymieniła Pani kierownik w sporządzonym na potrzeby kontroli zestawieniu osób realizujących kontrolowane zadanie w okresie podlegającym kontroli wynika, że nie została im powierzona realizacja świadczeń rodzinnych.

Kontrolujący wyłącznie na podstawie metryk skontrolowanych spraw mogli zweryfikować, że w okresie podlegającym kontroli świadczenia rodzinne realizowała pani Xxxxxx Xxxxxx.

II. Prawidłowość postępowania w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Poddana kontroli dokumentacja wskazuje, że w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli na podstawie trzech decyzji Wojewody Mazowieckiego odzyskano nienależnie pobrane świadczenia rodzinne w łącznej kwocie 1045,68 zł, w tym należność główną 809,48 zł oraz 236,20 zł odsetki. Jednostka stosowała się do zasad współpracy organów właściwych i Wojewody Mazowieckiego w sprawach dotyczących nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w związku z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Organ po odzyskaniu ww. należności niezwłocznie przekazał do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie informacje o wysokości odzyskanych kwot oraz przelewy wraz ze szczegółowymi specyfikacjami.

Poinformowała Pani pisemnie²⁰, że w okresie objętym kontrolą na podstawie art. 23a ust. 2 ustawy przekazano do wojewody jeden wniosek. Po wydaniu decyzji ustalającej prawo do świadczenia rodzicielskiego i po otrzymaniu od wnioskodawcy informacji, że członek rodziny osoby uprawnionej przebywa za granicą organ wystąpił do wojewody o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji zabezpieczenia społecznego. Następnie na podstawie przekazanej przez wojewodę informacji o okresach, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego organ niezwłocznie prawidłowo uchylił własną decyzję o przyznaniu prawa do świadczenia rodzicielskiego i przekazał ją do wojewody²¹. Dokumentację przekazano drogą elektroniczną za pomocą modułu gmina-województwo. Po otrzymaniu decyzji Wojewody Mazowieckiego o przyznaniu prawa do świadczenia rodzicielskiego jednorazowo niezwłocznie dokonano wypłaty świadczeń²² w kwocie wynikającej z tej decyzji.

III. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia rodzicielskiego i jego wypłacania

Poinformowała Pani pisemnie²³, że okresie od 1 stycznia 2022 r. do 6 listopada 2024 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Iłowie złożono 29 wniosków o ustalenie prawa

²⁰ Pismo GOPS.0915.1.2024 z 6.11.2024 r.

²¹ Decyzja xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx.x z x.xx.xxxx r.

²² Lista wypłat nr xxx/xxxx z x.xx.xxxx r.

²³ Załącznik nr 2 - xxxx.xxxx.x.xxxx z x.xx.xxxx r. - Wykaz wniosków i decyzji w sprawach świadczenia rodzicielskiego w okresie od 1 stycznia 2022 r. do (...) 6 listopada 2024 r.

do świadczenia rodzicielskiego (6 w formie elektronicznej i 23 w formie papierowej), w tym 3 wnioski złożyli obywatele Ukrainy na mocy ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa²⁴. W 2 przypadkach wnioski nie zostały rozpatrzone – w pierwszym przypadku z powodu nieuzupełnienia wniosku pozostawiono go bez rozpatrzenia, a drugim przypadku z powodu wycofania wniosku przez wnioskodawcę umorzono postępowanie, wydając w tym zakresie decyzję administracyjną.

W okresie objętym kontrolą wydano 31 decyzji administracyjnych w sprawach o świadczenie rodzicielskie, w tym 27 decyzji przyznających prawo do świadczenia rodzicielskiego, z tego w 1 przypadku na podstawie art. 17c ust. 6 ustawy oraz 1 decyzję uchylającą prawo do świadczenia.

W okresie objętym kontrolą nie prowadzono postępowań w sprawie marnotrawienia wypłaconych świadczeń rodzicielskich lub wydatkowania niezgodnie z przeznaczeniem. Nie odmówiono przyznania prawa do świadczenia rodzicielskiego oraz nie wydano decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z tego tytułu. Organ nie prowadził spraw w związku ze zgonem osoby uprawnionej do świadczenia rodzicielskiego.

Kontroli poddano dokumentację zawartą w 26 aktach spraw prowadzonych w okresie objętym kontrolą, w tym wszczętych:

- na podstawie wniosków o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego zakończonych wydaniem decyzji ostatecznej – w 20 przypadkach²⁵,
- na podstawie wniosków o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego pozostawionych bez rozpatrzenia – w 2 przypadkach²⁶,
- w sprawie uchylenia prawa do świadczenia rodzicielskiego – w 2 przypadkach²⁷, w tym w 1 przypadku w związku koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego,
- w sprawie zmiany decyzji przyznającej prawo do świadczenia rodzicielskiego – w 2 przypadkach²⁸.

²⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy Obywatelom Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r., poz. 167) – dalej ustawa pomocowa

²⁵ Decyzje: xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r.,
xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z
xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r.,
xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z
xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r.,
xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z
xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r.,
xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx z
xx.xx.xxxx r.

²⁶ Wnioski: xxx/xxx/xxxxxxxxxxxx z xx.xx.xxxx r., xxx/xxx/xx/xxxxxxxxxxxx z xx.xx.xxxx r.

²⁷ Decyzje: xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx.x z xx.xx.xxxx r., xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx.x z xx.xx.xxxx r.

²⁸ Decyzje: xxxx.xxxxx.xxxxx.x.xxxxx.x z xx.xx.xxxxx r., xxxxx.xxxxx.xxxxx.x.xxxxx.x z xx.xx.xxxxx r.

We wszystkich 20 poddanych kontroli przypadkach wnioski o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego zawierały informacje wymienione w art. 23 ust. 3 ustawy a do wniosku załączono dokumenty wskazane w art. 23 ust. 4 ustawy. Poza tym wnioski i załączone dokumenty spełniały wymogi określone w § 2 – 4 rozporządzenia wykonawczego z 27 lipca 2017 r., obowiązującego do 13 lipca 2023 r.²⁹, a te złożone po tym terminie również spełniały wymogi określone w § 2 – 4 oraz § 12 rozporządzenia wykonawczego z 6 lipca 2023 r.³⁰

W 20 wnioskach na 22 złożone postępowanie w sprawie przyznania świadczenia rodzicielskiego kończono wydaniem decyzji administracyjnych w terminach określonych w art. 35 § 1-3 k.p.a. W jednym przypadku do wniosku nie dołączono niezbędnych dokumentów i organ na podstawie art. 24a ust. 2 ustawy wezwał wnioskodawcę do uzupełnienia brakujących dokumentów. Wnioskodawca nie dostarczył wymaganych dokumentów, dlatego wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia, co zaznaczono wpisem w aktach sprawy. W drugim przypadku wnioskodawca wycofał swój wniosek przed jego rozpatrzeniem i w związku z tym Organ prawidłowo wydał decyzję o umorzeniu postępowania administracyjnego na podstawie art. 105 § 2 k.p.a.

Poddane analizie wnioski w 4 przypadkach złożono w formie elektronicznej, a w pozostałych 18 przypadkach w formie papierowej, które opatrzone pieczęcią z datą wpływu oraz podpisem (parafką). We wszystkich 4 wnioskach złożonych w formie elektronicznej data rejestracji dokumentu była zgodna z widniejącą na ostatniej stronie datą złożenia wniosku.

W 20 przypadkach we wnioskach nieprawidłowo wskazano nazwę organu właściwego prowadzącego postępowanie ws. świadczenia rodzicielskiego wymieniając inne jednostki gminy: GOPS w Iłowie bądź Urząd Gminy w Iłowie, zamiast Wójta Gminy Iłów – zgodnie z przepisem art. 3 pkt 11 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Załączone do akt spraw wydruki z systemów PESEL, CBB, ZUS oraz Centralnej Aplikacji Rynku Pracy, Straży Granicznej potwierdzają wywiązanie się z obowiązku weryfikacji informacji zawartych we wnioskach przez wydaniem decyzji o ustaleniu prawa do świadczenia rodzicielskiego.

²⁹ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. poz. 1466).

³⁰ Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. poz. 1340).

We wszystkich 20 poddanych kontroli spraw zakończonych przyznaniem prawa do świadczenia rodzicielskiego świadczenie to przyznano matkom, z czego w 18 przypadkach obywatelkom Polski, a w pozostałych 2 przypadkach obywatelkom Ukrainy. We wszystkich sprawach świadczenie rodzicielskie przyznano w związku z urodzeniem jednego dziecka przy jednym porodzie. W 19 przypadkach świadczenie przyznano na okres 52 tygodni od dnia porodu i w 1 przypadku od dnia porodu do dnia, w którym upływa termin legalnego pobytu obywatelki Ukrainy, a także legalnego pobytu dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę obywatelkę Ukrainy. W związku ze zmianami prawnymi³¹ organ dwukrotnie zmieniał decyzję przyznającą w zakresie ww. terminu, do którego przyznano prawo do świadczenia rodzicielskiego. Świadczenie przyznano jednak nie dłużej niż do upływu 52 tygodnia od dnia porodu. Rozstrzygnięcia w zakresie okresu, na jaki przyznano świadczenie rodzicielskie we wszystkich podanych kontroli sprawach wydano prawidłowo.

W jednym przypadku okres na jaki przyznano świadczenia rodzicielskie skrócono wydając decyzję uchylającą³² po otrzymaniu od osoby uprawnionej informacji o podjęciu zatrudnienia. W rozstrzygnięciu decyzji uchylającej wydanej 26.09.2022 r. nieprawidłowo wskazano jako dzień uchylecia prawa do świadczenia 1.09.2022 r., tym samym wydano decyzję działającą wstecz. Decyzja administracyjna nie może działać wstecz, a jej skutki mogą dotyczyć wyłącznie przyszłości.

Świadczenie rodzicielskie w 19 przypadkach przyznawano w wysokości 1 000 zł miesięcznie za pełne miesiące, matkom dzieci, które w okresie sprawowania opieki nad dzieckiem nie miały prawa do zasiłku macierzyńskiego. W jednym przypadku, w którym matka pobierała zasiłek dla bezrobotnych świadczenie przyznano na mocy art. 17c ust. 6 ustawy w niepełnej wysokości, w kwocie stanowiącej różnicę między kwotą świadczenia rodzicielskiego a kwotą pobieranego przez kobietę zasiłku dla bezrobotnych pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych. Kwotę świadczenia przysługującego w niepełnej wysokości za pierwszy oraz ostatni niepełny miesiąc ustalano zgodnie z przepisami art. 17c ust. 7 ustawy. We wszystkich decyzjach wskazano, że wypłata świadczenia będzie realizowana w formie przelewu w terminie do końca miesiąca.

Poddane kontroli 24 decyzje administracyjne zawierały następujące elementy, o których mowa w art. 107 § 1 k.p.a.: oznaczenie organu właściwego, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia

³¹ art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. 2024 r. poz. 167)

³² Decyzja xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxxx.x z xx.xx.xxxx r.

Decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 § 2 oraz art. 46 § 1 k.p.a.

Analiza list wypłat wskazuje, że świadczenia rodzicielskie wypłacano w terminach wynikających z decyzji, w formie przelewu na wskazane przez wnioskodawcę konto bankowe.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono następujące **nieprawidłowości i uchybienia**:

1. W zarządzeniu Nr xx z xxxx r. Wójta Gminy Iłów z dnia xx xxxx xxxx r. udzielając upoważnienia kierownikowi GOPS w Iłowie nie wskazano w podstawie prawnej art. 20 ust. 3 ustawy i nie wymieniono z imienia i nazwiska osoby upoważnionej.
2. W zarządzeniu Nr xx/xxxx Wójta Gminy Iłów z dnia x xxxx xxxx r. w sprawie upoważnienia pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie udzielono upoważnienia grupie osób tj. pracownikom GOPS w Iłowie, nie wskazując jednocześnie imienia i osób upoważnionych.
3. W zarządzeniach Wójta Gminy Iłów Nr xx z xx xxxx xxxx r., Nr xx/xxxx z xx xxxx xxxx r. Nr xx/xxxx z x xxxx xxxx r. oraz Nr xx/xxxx z x xxxxxx xxxx r. w podstawie prawnej przywołano art. 30 ust. 1 lub ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, które to przepisy nie mają zastosowania do udzielania upoważnień do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.
4. W zarządzeniach Wójta Gminy Iłów Nr xx/xxxx z x xxxx xxxx r., Nr xx/xxxx z x xxxxxx xxxx r. oraz Nr xx z xx xxxxxxxx xxxx r. w podstawie prawnej przywołano art. 268a k.p.a, który to przepis z powodu uregulowań zawartych w art. 20 ust. 3 i art. 32 ust. 2 ustawy nie ma zastosowania w zakresie udzielania upoważnień.
5. We wszystkich przypadkach treść udzielonych upoważnień nie uwzględnia określonego w art. 20 ust. 3 ustawy brzmienia zakresu upoważnienia.
6. Nie uchylano uprzednio wydanych upoważnień udzielając kolejnego upoważnienia, co w efekcie doprowadziło do sytuacji, że w obiegu prawnym znajduje się kilka upoważnień dla tego samego pracownika.
7. W podstawie prawnej decyzji pomijano szczegółowe odpowiednie dla sprawy jednostki redakcyjne przywołanych przepisów, tj. ustęp, punkt, litera, tiret.
8. W orzeczeniu decyzji uchylającej xxxx.xxxx.xxxxx.x.xxx.x z xx.xx.xxxx r. wskazano jako dzień uchylenia prawa do świadczenia 1.09.2022 r., tym samym wydano decyzję działającą wstecz. W tym przypadku nieprawidłowo sformułowano orzeczenie decyzji, ponieważ

decyzja administracyjna nie może działać wstecz, a jej skutki mogą dotyczyć wyłącznie przyszłości.

9. Odstąpiono od uzasadnienia decyzji w 19 decyzjach na podstawie art. 107 § 4 k.p.a., w przypadkach, w których należało sformułować uzasadnienie decyzji z powodu przyznania świadczenia rodzicielskiego w niepełnej kwocie, stosownie do art. 17 c ust. 3, ust. 4 i ust. 6 ustawy.
10. W 12 decyzjach, w których odstąpiono od uzasadnienia, niezasadnie pouczone strony że stronie przysługuje odwołanie do SKO w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji, a także, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do odwołania wobec organu administracji publicznej oraz pominięto informację, że na mocy art. 127 § 1a k.p.a. decyzja jest ostateczna i nie służy od niej odwołanie do organu wyższego stopnia, lecz przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego.
11. W pouczeniu do decyzji przyznających prawo do świadczenia rodzicielskiego zamieszczano informacje zbędne i niezwiązane z przyznawaniem prawa do świadczenia rodzicielskiego, tj. ustawową definicję tego, co uznaje się za uzyskanie dochodu oraz opis prowadzenia spraw przez organ odwoławczy.

Uwaga:

Nie zastosowano się do wytycznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego i nie podjęto działań w celu wyeliminowania nieprawidłowości w udzielonych upoważnieniach.

Za stwierdzone nieprawidłowości w zakresie udzielonych upoważnień odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Iłów, była kierownik jednostki oraz Pani kierownik. W zakresie ustalania uprawnień do świadczenia rodzicielskiego i jego wypłacania za nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponosi Pani XXXXXXX XXXXXXXXXX – kierownik Ośrodka do 31.01.2023 r., Pani XXXXXX XXXXX p.o. kierownika Ośrodka od 1.02.2023 r., a także pracownik merytoryczny realizujący świadczenia rodzinne w okresie podlegającym kontroli.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią kierownik do:

1. Podjęcia działań w celu niezwłocznego uzyskania przez Panią imiennego upoważnienia do realizacji kontrolowanych zadań, udzielonego na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych i zgodnego z zakresem tego przepisu.

2. Wystąpienia do organu właściwego, tj. Wójta Gminy Ilów o udzielenie, pracownikom którzy realizują zadania zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, imiennych upoważnień do realizacji tych zadań, na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy oraz zgodnych z treścią tego przepisu.
3. Podjęcia działań w celu wycofania z obiegu prawnego wszystkich nieprawidłowych upoważnień, udzielonych do realizacji zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.
4. Uwzględniania w podstawie prawnej decyzji odpowiednich do sprawy szczegółowych jednostek redakcyjnych przywołanych artykułów ustawy, tj. ustęp, punkt, litera, tiret.
5. Wydawania decyzji uchylających wywierających wyłącznie skutki na przyszłość i stosowania w sentencji tych decyzji zapisu „uchylić decyzję nr (...) z dnia (...)”, bez wskazywania okresu uchylenia decyzji.
6. Formułowania uzasadnienia decyzji w przypadku przyznania świadczenia rodzicielskiego na podstawie art. 17c ust. 3, ust. 4 i ust. 6 ustawy.
7. W decyzjach, w których odstąpiono od uzasadnienia, pouczenia że na mocy art. 127 § 1a k.p.a. decyzja jest ostateczna i nie służy od niej odwołanie do organu wyższego stopnia, lecz przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego.
8. Niezawierania w pouczeniu decyzji przyznających prawo do świadczenia rodzicielskiego informacji niemających związku z wydanym rozstrzygnięciem, w tym ustawowej definicji uzyskania dochodu, a także opisu prowadzenia spraw przez organ odwoławczy.

Ponadto zwraca się uwagę na konieczność:

Stosowania wytycznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie w zakresie udzielania upoważnień do realizacji kontrolowanych zadań.

POUCZENIE

Na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Xxxxxxxx Xxxxxx
Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Spolecznej

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan Xxx Xxxxx XXXXXXXXXXXXX – Wójt Gminy Iłów